

Pracovní cesta

1. Definice pracovní cesty dle § 42 Zákoníku práce

(1) Pracovní cestou se rozumí **časově omezené vyslání zaměstnance zaměstnavatelem k výkonu práce mimo sjednané místo výkonu práce**. Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance na dobu nezbytné potřeby na pracovní cestu jen **na základě dohody** s ním. Zaměstnanec na pracovní cestě koná práci podle pokynů vedoucího zaměstnance, který ho na pracovní cestu vyslal.

(2) Vysílá-li zaměstnavatel zaměstnance na pracovní cestu k plnění svých úkolů do jiné organizační složky (k jinému zaměstnavateli), může pověřit jiného vedoucího zaměstnance (jiného zaměstnavatele), aby zaměstnanci dával pokyny k práci, popřípadě jeho práci organizoval, řídil a kontroloval; v pověření je třeba vymežit jeho rozsah. S pověřením podle věty první musí být zaměstnanec seznámen. Vedoucí zaměstnanci jiného zaměstnavatele však nemohou vůči zaměstnanci jménem vysílajícího zaměstnavatele právně jednat.

2. Délka pracovní cesty

Při stanovení doby trvání pracovní cesty není zaměstnavatel ničím omezen. Pracovní cesta může trvat méně než 1 hodinu i několik měsíců.

3. Doba strávená na pracovní cestě

Podstatný úsek pracovní cesty jistě připadá na samotný výkon práce, pro který jste byli na pracovní cestu do určeného místa zaměstnavatelem vysláni. Část doby pracovní cesty strávíte dalšími úkony, ale též čekáním, odpočinkem apod. a po vykonání příslušné práce cestou zpět do určeného místa ukončení pracovní cesty.

Při stanovení doby trvání pracovní cesty není zaměstnavatel ničím omezen. Pracovní cesta může trvat méně než 1 hodinu i několik měsíců.

Dobu trvání pracovní cesty nad rámec stanovené pracovní doby, pokud nevykonáváte práci sjednanou v pracovní smlouvě, ale jste „jenom“ na pracovní cestě, **není možno považovat za práci přesčas**, neboť pro práci přesčas musí být splněna podstatná podmínka, a to výkon práce mimo pracovní dobu stanovenou rozvrhem směn. Jako přesčasy vám musejí zaplatit jen za skutečný výkon práce nad rámec běžné pracovní doby. Mzdu dostanete pouze za výkon práce.

Doba strávená zaměstnancem na pracovní cestě jinak než plněním pracovních úkolů představuje např. čas překonávání vzdálenosti (tedy dobu cestování) mezi východiskem (místem startu) pracovní cesty a místem přechodného pracoviště a čas cestování nazpět do místa ukončení pracovní cesty. Pokud tato doba spadá do pracovní směny zaměstnance, jedná se o překážku v práci na straně zaměstnavatele. Pokud ovšem tento čas cestování probíhá **před nebo po pracovní směně** zaměstnance, jedná se pouze o dobu cestování, za kterou **náleží zaměstnanci pouze cestovní náhrady** (např. stravné). Veškerý čas strávený na pracovní cestě se vám pro účely cestovních náhrad ovšem počítá.

4. Místo nástupu a ukončení pracovní cesty

Místem nástupu na pracovní cestu i místem jejího ukončení může být kterékoliv místo, které určí zaměstnavatel zaměstnanci před pracovní cestou. Toto místo stanovuje zaměstnavatel svým rozhodnutím, nejde o dohodu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Zaměstnavatel by ale měl přitom přihlížet k oprávněným zájmům zaměstnance. Příslušné místo (tj. např. místo pravidelného pracoviště zaměstnance, místo bydliště nebo pobytu zaměstnance) je nutno stanovit zcela konkrétně a jednoznačně, např. adresou bydliště či pobytu, příp. jiným, nezaměnitelným způsobem. Nestačí uvést jen název obce. Pokud je určeným místem nástupu na pracovní cestu např. bydliště zaměstnance, začíná pracovní cesta odchodem z bytu a i nárok na jízdní výdaje i na stravné začíná právě tímto okamžikem. Je-li jako místo nástupu na pracovní cestu určeno např. autobusové nádraží, začíná pracovní cesta odjezdem autobusu a cesta z místa bydliště zaměstnance na autobusové nádraží není součástí pracovní cesty. Místo nástupu a ukončení pracovní cesty tak zaměstnavatel bude určovat v souvislosti s ostatními podmínkami konání této cesty, tj. také podle toho, jaký dopravní prostředek k použití určil, zda má cesta začít a být ukončena v průběhu pracovní doby zaměstnance, kde má zaměstnanec bydliště, pravidelné pracoviště apod.

5. Způsob dopravy

Také způsob dopravy je zaměstnavatel povinen určit nejpozději před nástupem zaměstnance na pracovní cestu. Takovou dopravou může být např. použití služebního auta s řidičem, služebního auta řízeného tzv. „referentsky“ příslušným pracovníkem, jakýkoliv dopravní prostředek veřejné hromadné dopravy (místní hromadná doprava, autobus, vlak, letadlo, loď), taxislužba, jiný dopravní prostředek (kolo, sněžný skútr apod.). Zaměstnanec může také pracovní cestu uskutečnit pěšky. Zaměstnavatel také může zaměstnance požádat, aby jako dopravní prostředek použil silniční motorové vozidlo, které mu na pracovní cestu neposkytl, tj. soukromé vozidlo zaměstnance, vozidlo, které si zaměstnanec vypůjčil, anebo vozidlo, které má zaměstnanec v nájmu (vozidlo, které si zaměstnanec pořizuje formou finančního leasingu).

Stejně jako při stanovení jiných podmínek konání pracovní cesty, měl by zaměstnavatel i v případě určení dopravního prostředku přihlídnout k oprávněným zájmům zaměstnance. Oprávněným zájmem zaměstnance bude např. povolení dopravy taxislužbou z jeho bydliště, které se nachází např. na okrajové části města (anebo mimo město), v noci (kdy je značně omezena např. MHD) na autobusové anebo vlakové nádraží, ze kterého odjíždí spoj veřejné hromadné dopravy, který má zaměstnanec jako dopravu na pracovní cestě použít.

FAQ

1. Kde najdu formuláře?

Tuzemská pracovní cesta

- ✓ [Formulář](#) s názvem Cestovní příkaz menšího rozsahu naleznete v sekci Pracovní cesty na webu <https://ipm.mendelu.cz/>

Zahraniční pracovní cesta

- ✓ [Formulář](#) s názvem Cestovní příkaz většího rozsahu naleznete v sekci Pracovní cesty na webu <https://ipm.mendelu.cz/>

2. Mohu dostat zálohu?

✓ Tuzemská pracovní cesta

Zálohu na náklady spojené s tuzemskou pracovní cestou může zaměstnanec Mendelovy univerzity v Brně získat prostřednictvím Cestovního příkazu, kde v **bodu 5.** vyplní požadovanou výši zálohy. Spolu s podpisem pracovníka oprávněného k povolení cesty předá na Ekonomický odbor k vyřízení vyplacení zálohy.

✓ Zahraniční pracovní cesta

Zálohu na náklady spojené se zahraniční pracovní cestou může zaměstnanec Mendelovy univerzity v Brně získat prostřednictvím Návrhu na vyslání (tvorba v UIS/e-Agenda/Zahraniční cesty), kde uvede u jednotlivých sekcí v samotném návrhu (ubytování, dopravné, ostatní..) částky v Kč spolu s ekvivalentem částky v měně, kterou daná země používá jako platidlo (příklad EUR/USD atd.). Pro zahraniční cesty najdete podrobněji informace [zde](#).

3. Kolik činí stravné?

Konkrétní výši stravného pro ČR i zahraniční pracovní cesty naleznete v nařízení rektora, které se vydává každoročně.

Pro rok 2019:

[Nařízení rektora č. 1/2019](#) - Výše stravného, základních náhrad při použití soukromého vozidla a cen pohonných hmot pro rok 2019.